

Győri Ítéltábla

Az ügy száma: Pf.II.20.063/2024/7.

A felperes: Felperes1

(Cím2)

A felperes képviselője: dr. Pintér Gyula ügyvéd

(cím7)

Az I.r. alperes: Alperes1

(Cím1)

A II.r. alperes: Alperes2

(Cím3)

Az I-II.r. alperes képviselője: Dr. Orosz Éva Ügyvédi Iroda

(Cím8;

ügyintéző: dr. Orosz Éva ügyvéd)

A per tárgya: személyiségi jogsértés megállapítása

Az elsőfokú bíróság neve és határozatának száma:

Győri Törvényszék

P.20.024/2023/29.

A fellebbezést előterjesztő fél és a fellebbezés sorszáma:

felperes, 30. sorszám

Í t é l e t

Az ítéltábla az elsőfokú ítéletet annak megfellebbezett részében, a per főtárgya tekintetében helybenhagyja.

Mellőzi a felperes lakóhelye szerinti NAV illetékügyben eljárni jogosult szervének értesítését arról, hogy a felperes részére kérelemre 28.000,- (huszonnyolcezer) Ft fellebbezési eljárási illeték visszatérítésének van helye.

Köteles a felperes megfizetni az ítélet jogerőre emelkedését követő 60 napon belül 8.000,- (nyolcezer) Ft feljegyzett elsőfokú eljárási illetéket az állami adó- és vámhatóság 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlájára. Az eljárási illeték megfizetése során közleményként fel kell tüntetni a jogerős bíróság határozatot hozó bíróság megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint a fizetésre kötelezett adóazonosító számát.

Köteles a felperes 15 napon belül megfizetni az alperesnek 250.000,- (kettőszázötvenezer) Ft másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint néhai örökhagyó1, mint eltartott szerződéses örökhagyó 1998. november 20-án kötött öröklési szerződést nevelt lányával, a felperessel és annak perben nem álló testvérével. A szerződésben a szerződéses örökös eltartók vállalták az örökhagyó tisztességgel történő eltemetését. A szerződés 2000. április 21-i módosítása az eltartók e kötelezettségét nem érintette.

[2] Néhai örökhagyó1 2010. április 10-én elhunyt. A néhai és házastársa, az I.r. alperes 2007-ben határozták el, hogy haláluk esetére közös sírhelyet vásárolnak és síremléket állítani a Helység1i temetőben. A síremlék 2008. április 14-én készült el. A sírhely használati jogát 25 évre az I.r. alperes váltotta meg. A felperes és az I.r. alperes közösen gondoskodtak a néhai temetéséről, amire 2010. április 19-én került sor a Helység1i temetőben. Az I.r. alperes által már teljesített síremlék költségét és sírhely használati jog ellenértékét meghaladóan a temetés költségeit a felperes fizette meg.

[3] 2017. május 12-én az I.r. alperes írásban végrendelkezett. Végakarata szerint néhai örökhagyó1 urnáját a II.r. alperesnek Helység1ről Helység2be kell átszállíttatnia. A II. alperes az I.r. alperesnek nem a néhaitól származó gyermeke.

[4] Az I.r. alperes 2020. június 22-én kezdett intézkedni a néhai hamvainak átszállítása érdekében, ennek során a Helységli temetőben fennálló sírhelyhasználati jogosultságát megszüntette.

[5] A néhai urnáját Helység2ben a legújabb temetőben helyezték el. A sírhely használati jogosultja 2016. novemberétől kezdődően 25 év időtartamra a II.r. alperes. A Helységli temetőben jelenleg egyik peres fél sem rendelkezik sírhelyhasználati jogosultsággal.

[6] A felperes keresetében kérte, a bíróság állapítsa meg, hogy az I.r. alperes megsértette a felperesnek a néhai iránti kegyeleti jogát, valamint kötelezze az I.r. alperest a jogsértő állapot megszüntetésére, a hamvaknak a Helységli temetőben a korábbi állapottal egyező visszatemetésére, vagy a felperes részére történő kiadására, a II.r. alperest pedig a hamvak áthelyezésének, illetve kiadásának tűrésére. Arra hivatkozott, hogy az I.r. alperes előzetes értesítés nélkül szállította a hamvakat ismeretlen helyre annak ellenére, hogy a néhai eltemetéséről a felperes kötelessége volt gondoskodni. Kereseti kérelme jogalapjaként a polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:42. §-át, 2:51. §-át, a temetőkről és a temetkezésről szóló 1999. évi XLIII. törvény (Ttv.) 19-22. §-ait, valamint a temetőkről és a temetkezésről szóló 1999. évi XLIII. törvény végrehajtásáról szóló 145/1999. (X.1.) Kormányrendelet (Korm.rendelet) 33. § (3) bekezdését jelölte meg.

[7] Az I. és II.r. alperesek a kereset elutasítását kérték. Álláspontjuk szerint az I.r. alperes a felperes kegyeleti jogainak megsértése nélkül intézkedett a hamvak áthelyezéséről a II.r. alperes közreműködésével. Az idős I.r. alperes fizikai állapotromlása miatt költözött lányához Helység2be. A Helységli sírhelyet kizárólag az I.r. alperes gondozta. A hamvak áthelyezését egyrészt az indokolta, hogy az I.r. alperes így tud a sírhoz rendszeresen kijárni, másrészt a néhai akarata az volt, hogy az I.r. alperessel együtt nyugodjék közös sírban. Az I.r. alperes és a néhai által közösen készítettett síremlék Helység2ben van. Hangsúlyozták, hogy az I.r. alperes a Helységli sírnyitáshoz, az urna átszállításához és a Helység2i név1 temetőben való elhelyezéshez szükséges valamennyi engedélyt beszerezte, eljárása ezért nem lehetett jogellenes. A hamvak áthelyezése nem fosztotta meg a felperest kegyeleti joga gyakorlásától.

[8] Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy az I.r. alperes azzal a magatartásával, hogy néhai örökhagyó1nak a Helységli temetőben elhelyezett urnáját a felperes engedélye és hozzájárulása nélkül a Helység2i temetőbe áthelyeztette, megsértette felperesnek néhai örökhagyó1 vonatkozásában fennálló kegyeleti jogát. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította. A felperest, az I-II.r. alperesek javára egyetemlegesen 42.000,- Ft perköltség megfizetésére kötelezte, egyúttal megállapította, hogy a felperes 28.000,-Ft fellebbezési eljárási illeték visszatérítését kérheti az illetékes hatóságtól.

[9] Ítéletének indokolása szerint a kegyeleti jog a túlélők személyiségi joga, a kegyelet célja az elhalt emlékének megőrzése és tiszteletben tartása. A kegyeleti jog megsértését nem önmagában a síhely feletti rendelkezési jog megsértése, hanem az ennek folytán előállt, a kegyeleti jog méltó és zavartalan gyakorlását akadályozó állapot valósítja meg. Az elhunyt hozzátartozó földi maradványainak a kegyeleti jogosultak hozzájárulása nélküli eltávolítása a sírhelyről a kegyeleti jog súlyos sérelmét jelenti. A kegyeleti jog gyakorlása során különös jelentősége van a jogosultak együttműködésének, ezáltal egyik

jogosult sem tehet olyat, ami sérti a halott emlékét és a többi kegyeleti jogosult jogait, vagy méltánylást érdemlő érdekeit. A felperes és az I.r. alperes nyilatkozatai alapján mindketten eltemetettőnek minősülnek, így az elhunyt végső nyughelyének megválasztásában a Ttv. 1. § (2) bekezdése szerinti együttműködési kötelezettség terhelte őket. A felperes és az I.r. alperes együttműködésével került sor a néhai eltemetésére. Az urna áthelyezésekor az I.r. alperes azonban az együttműködési kötelezettségét megszegte, a korábbi sírhellyel kapcsolatban kialakult közös álláspontot egyoldalúan megváltoztatta. Ez a magatartása pedig a végrendeleti juttatásban részesült felperes kegyeleti jogát sértette. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a végső nyughely megválasztására vonatkozó együttműködési kötelezettség teljesítésével a felperes és az I.r. alperes között egy tartós jogviszony jött létre. Az együttműködési kötelezettség keretében az egyeztetési kötelezettség a peres feleket terheli, ebben az egyeztetésben a bíróság nem résztvevő fél. A Ptk. 6:192. §-ára utalva arra az álláspontra helyezkedett, hogy az alperes jogsértő magatartása eredményeként előállt jelenlegi állapot szerint néhai örökhagyó1 urnájának a Helység2i temetőből egy másik sírhelybe történő elhelyezése nemcsak a felperes kegyeleti jogát, hanem az I.r. alperesnek néhai örökhagyó1 vonatkozásában fennálló kegyeleti jogát is érintő kérdés. Jelenleg a Helység1i temetőben egyik fél sem rendelkezik sírhelyhasználati jogosultsággal, a sírkő pedig a Helység2i temetőben található. A sírkő felett a felperesnek rendelkezési joga nincs, mert azt a néhai és az I.r. alperes a saját költségükön készítették el. A felperesnek az urna áthelyezése iránti keresete egyrészt a Helység1i temetőben fennálló sírhelyhasználati jogosultság hiányában, valamint az együttműködési kötelezettség körébe tartozó eredménytelen egyeztetés hiányában megalapozatlan.

[10] A perköltségről az elsőfokú bíróság a felperes részleges pernyertességére, valamint arra figyelemmel rendelkezett, hogy a meg nem határozható pertárgyértékű keresethalmazat esetén az illetékalap nem többszörözhető. Az eljárási illeték körén belül figyelemmel volt arra is, hogy az eljárás a Soproni Járásbíróság előtt indult. A járásbíróság elsőfokú ítéletét a Győri Törvényszék a 2.Pf.264/2023/3. számú végzésével hatályon kívül helyezte, az eljárást megszüntette és az ügy iratainak áttételét rendelte el a Győri Törvényszékre. A végzésből megállapíthatóan a Győri Törvényszék az előtte folyó fellebbezési eljárást illetékmentesnek tekintette. Ebben az eljárásban a felperes 28.000,-Ft illetéket rótt le.

[11] Az elsőfokú ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben annak részbeni megváltoztatását kérte akként, az ítéltábla kötelezze az I.r. alperest a néhai hamvainak a Helység1i köztemetőben a korábbival egyező módon történő sírba visszatemetésére, vagy annak a felperes részére történő kiadására, a II.r. alperest pedig a hamvak jelenlegi sírhelyről történő kiemelésének tűrésére, valamint kötelezze az alpereseket a felperes másodfokú eljárásban felmerült perköltsége megfizetésére.

[12] Arra hivatkozott, hogy a Ttv. 20. § (1) bekezdése szerint a néhai eltemetéséről első helyen a felperes volt köteles gondoskodni. E jogszabályi rendelkezésből, valamint a Ttv. 19. § (2) és (3) bekezdéséből következően a felperes volt egyedül jogosult meghatározni az eltemetés módját és helyét. A felperes a per során szerzett csak tudomást arról, hogy az I. r. alperes állítása szerint a néhainak nem volt olyan végakarata, hogy Helység1en nyugodjék. Ugyanakkor a néhai nyughelyének mindenképpen Helység1t kell tekinteni: egyrészt azért, mert ha ezt az akaratát nyilvánította ki életében, akkor azt az eltemetés során tiszteletben kellett tartani, másrészt pedig azért, mert ha a temetés helyét illetően a néhai nem rendelkezett, akkor a felperes, mint eltemetettő volt jogosult meghatározni azt. Az

eltemettetés helyével kapcsolatos döntés nem két azonos jogi helyzetben lévő személy megállapodása volt, az szerződésként nem értelmezhető, ezért az elsőfokú bíróságnak a tartós jogviszony, a Ptk. 6:192. §-ával kapcsolatos érvelése nem foghat helyt. Az I.r. alperes eljárásra nem egy együttműködési kötelezettség megszegéseként, hanem jogtalan eljárásként értékelendő. Eltérő álláspont esetén is alapos kell, hogy legyen a jogsértő állapot megszüntetésére irányuló kereseti kérelem, figyelemmel arra, hogy a Ptk. 6:192. §-a körében értelmezhető körülményváltozást az I.r. alperes maga idézte elő azzal, hogy Helység2be költözött. Téves az I.r. alperes által jogellenesen kialakított helyzetet kiindulópontnak tekinteni, amelyhez képest most már az elsőfokú ítélet indokolásából következően a felperesnek kellene kérnie az úgynevezett szerződés módosítását. Az a körülmény, hogy az I.r. alperest a néhai hozzátartozójaként kegyeleti jogok illetik meg, nem eredményezheti azt, hogy a felperes kegyeleti joga sérüljön. A bírósági mérlegelésnek a kilátásba helyezése e vonatkozásban is azt jelenti, hogy a bíróság a felperes kegyeleti jogait alacsonyabb rendűnek tekinti az I.r. alperes kegyeleti jogainál. A per eldöntése szempontjából annak nincs jelentősége, hogy a síremlék jelenleg hol található, mert azzal kapcsolatban a felperes igényt nem érvényesített. Ezt meghaladóan hivatkozott arra, hogy a síremléket a házastársi vagyontömeg ideje alatt készítette a néhai és az I.r. alperes, ezért annak közös vagyoni jellegéből az következik, a felperesnek, mint örökösnek rendelkezési joga van a síremlék felett. Irreleváns, hogy a Helység1i temetőben jelenleg rendelkezik-e sírhellyel a felperes, figyelemmel arra, hogy a jogellenes helyzet megszüntetésére irányuló kereseti kérelem magába foglalta azt is, az I.r. alperesnek kell intézkednie a hamvak visszaszállíttatása és a Helység1i temetőben történő újratemetése érdekében. Ugyanakkor, ha mindössze a Helység1i temetőben való újratemetés lenne kizárt a Helység1i sírhely hiányára figyelemmel, úgy az elsőfokú bíróság nem adta indokát annak, hogy az ehhez képest vagylagosan megfogalmazott azon kereseti kérelem, mely szerint az I.r. alperes a hamvakat adja ki a felperesnek, miért nem foghatott helyt. Az elsőfokú bíróság a döntését lényegében azzal indokolta, hogy a felperes nem tudott megállapodni az I.r. alperessel a hamvak kiadását illetően, ugyanakkor éppen az I.r. alperesnek az együttműködési kötelezettséget sértő magatartása indokolta, hogy a felperes pert indítson jogainak védelme érdekében. Utólagos bizonyítékként kérte figyelembe venni a néhaival kötött öröklési szerződést azzal kapcsolatban, hogy a síremlék felett a felperest is rendelkezési jogosultság illeti meg.

[13] Az I. és II.r. alperesek fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú ítélet megfellebbezett rendelkezésének helybenhagyását kérték. Álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg és abból helytálló jogi következtetésre jutott. A felperes utólagos bizonyítása nem foghat helyt, miután az annak alapjául hivatkozott tényekkel a felperes már az elsőfokú eljárás során is tisztában volt, azokra azonban nem hivatkozott. Az örökhagyó életében azt az akaratát nyilvánította ki, hogy az I.r. alperessel közös sírhelyet szeretne. Fenntartották azt az elsőfokú eljárás során tett előadásukat, hogy a néhai temetését ténylegesen az I.r. alperes és hozzátartozói intézték, a felperes kizárólag a számlákat fizette ki. Az I.r. alperes az elsőfokú bíróság ítéletében írtakkal egyezően a felpereshez hasonlóan eltemettetőnek minősül. Helytálló az is, hogy a Helység1i temetőben egyik peres fél sem rendelkezik sírhellyel, ez pedig akadályát képezi annak, hogy a felperesnek a hamvak visszatemetésével kapcsolatos kereseti kérelme alapos legyen. Változatlanul hivatkoztak arra, hogy az I.r. alperes nem járt el jogellenesen a sírnyitás, az urna és síremlék átszállítása, valamint az urnának a Helység2i temetőben történő elhelyezése során. A hamvak áthelyezésével az I.r. alperes nem hiúsította meg a felperes kegyeleti jogainak gyakorlását.

[14] Az ítéltábla az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást kiegészíti azzal, hogy a néhai és az I.r. alperes 2010-ben kötöttek házasságot. A felperes és az I.r. alperes között már a néhai életében megromlott a viszony, ami kihatott a felperes és a néhai kapcsolatára is. A néhai temetését követően az I.r. alperes a Helységli sírhelyet rendszeresen, a felperes ritkábban, két évente halottak napján látogatta. A néhai eltemetésének módjáról, helyéről a felperes az I.r. alperestől kapott információk alapján döntött (a kereseti kérelemben, az ellenkérelemben, valamint a felperes 12. sorszám alatti viszontválaszában előadottak).

[15] Az így kiegészített tényállás alapján az elsőfokú bíróság ítélete az érdemi felülbírálatra alkalmas. Az ítéltábla az elsőfokú ítéletet annak megfellebbezett részében, a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között bírálta felül [a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 370. § (1) bekezdés] és megállapította, hogy a fellebbezés az alábbiak szerint nem alapos.

[16] Előjáróban rögzíti az ítéltábla, hogy az elsőfokú eljárásban a felek a Pp. 175. § (2) bekezdés c) pontja szerinti kifejezett nyilatkozatot nem tettek, ugyanakkor az I.r. alperes a Soproni Járásbíróság előtt lefolytatott eljárás iratanyagát az eljárás részévé kívánta tenni. Ezen indítványnak helyt adva a törvényszék a Soproni Járásbíróság P.20.917/2021. számú és a Győri Törvényszék 2.Pf.20.264/2022. számú iratanyagát a 13. sorszám alatti jegyzőkönyvben az eljárás részévé tette.

[17] A másodfokú eljárásban erre irányuló fellebbezés hiányában az I.r. alperes jogsértését megállapító ítéleti rendelkezés nem volt felülbírálható. Az ítéltábla kizárólag azt vizsgálta, hogy a megállapított jogsértés mellett mennyiben helytálló az az elsőfokú döntés, ami a jogsértő állapot megszüntetésére – a hamvaknak a Helységli temetőbe történő visszahelyezésére, vagy a felperes részére történő kiadására – irányuló kereseti kérelmet elutasította. Ebből következően a másodfokú eljárásban nem volt vizsgálható az alperesi ellenkérelemben írtaknak azzal kapcsolatban, hogy az I.r. alperes jogellenesen járt-e el a hamvak áthelyezésekor.

[18] Az I. és II.r. alperesek fellebbezési ellenkérelmükben helytállóan hivatkoztak arra, hogy a fellebbezésben írt utólagos bizonyításnak a másodfokú eljárásban nincs helye. A felperes már az elsőfokú eljárásban tudomással bírt arról, hogy a síremlék a Helységli temetőben még a néhai életében elkészült, annak közös vagyoni jellegére a felperes azonban nem hivatkozott, sőt kifejezetten azt állította, az urna áthelyezésének, visszahelyezésének nem feltétele a síremlék kiadása, annak felállítása Helységlen. Ebből következően a síremlék tulajdonjogi helyzete nem képezte az elsőfokú eljárás tárgyát, a felperesnek az ezzel kapcsolatos utólagos előadása és bizonyítási indítványa a Pp. 373. § (1) és (2) bekezdésébe ütközik.

[19] Az elsőfokú bíróság érdemben helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a felperesnek a jogsértő állapot megszüntetésére irányuló (II. számú) kereseti kérelme nem alapos. Az ezzel kapcsolatban kifejtett indokokkal azonban az ítéltábla csak részben ért egyet.

[20] Azt tévesen állapította meg a törvényszék, hogy a néhai vonatkozásában a felperes és az I.r. alperes is eltemettetőnek minősülnek. A Ttv. 20. § (1) bekezdése egy

sorrendet állít fel a temetésről gondoskodni köteles személyekről. A 20. § (1) bekezdés a) pontja szerint első helyen az áll, aki a temetést szerződésben vállalta. Ennek a feltételnek kizárólag a felperes felel meg. Az alperesek ugyan állították, hogy a temetést ténylegesen ők intézték, de ezt az állításukat az elsőfokú eljárásban nem bizonyították, a felperes pedig nem vitatottan számlákkal igazolta, hogy a temetés költségeit ő fizette. Az I.r. alperes a Ttv. 20. § (1) bekezdés c) pontjából következően az eltemetésre kötelezettek közül a harmadik helyen áll. Mindezekből az következik, hogy a néhai eltemettetéséről a felperes volt köteles gondoskodni és arról ő is gondoskodott.

[21] Mindemellett a II. számú kereseti kérelem elbírálása szempontjából nem annak van jelentősége, hogy a néhai halálakor ki volt az eltemettető, hanem annak, hogy a temetést követő mintegy 10 év elteltét követően az I.r. alperes által a felperes kegyeleti jogát sértő módon kialakított új helyzet megváltoztatása indokolt-e.

[22] Kegyeleti joga bárkinek lehet [(BDT 2005.1260., Görög Márta: A kegyeleti jog gyakorlásának jogosultjairól és az érvényesíthetőség időbeli korlátairól (Polgári Jogi Kodifikáció 2005/2. 15-19. oldal)] a Ptk. azonban a korábban hatályos, a polgári törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (rPtk.) 85. § (3) bekezdéséhez hasonlóan nevesíti azokat a személyeket, akik kegyeleti jogsértésre hivatkozhatnak [Ptk. 2:50. § (1) bekezdés]. Azt helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a kegyeleti jogok gyakorlása során a jogosultakat –a Ptk. 2:50. § (1) bekezdése szerinti személyi kört – együttműködési kötelezettség terheli. A jelenleg hatályos Ptk. alkalmazása során is irányadó az az rPtk. talaján kialakult jogértelmezés és bírói gyakorlat, miszerint a kegyeleti jogosultságot bármelyik jogosult önállóan gyakorolhatja, a jog gyakorlásának azonban meg kell felelnie a társadalmi rendeltetésnek és kölcsönös együttműködésre van szükség (BDT 2020.4223., Győri Ítéltábla Pf.20.279/2013/3., BH 1984.352.). A jelenleg hatályos Ptk. 2:50. §-ában szabályozott kegyeleti jog olyan sajátos közös joga a hozzátartozóknak, végrendeleti juttatásban részesítetteknek, melyet tipikusan együttesen gyakorolhatnak (Debreceni Ítéltábla Pf.20.486/2012/4.). A kegyeleti jog jogosultjai között nem áll fenn szerződéses jogviszony. Együttműködési kötelezettségük az rPtk. szerint ezért nem a kötelmi jog szabályain, hanem az rPtk. 4. §-ában meghatározott általános együttműködési kötelezettségen alapult (BH 1984.352.). A kegyeleti jog tartalma, a kegyeleti jog jogosultjainak együttműködési kötelezettsége a Ptk. szabályozása szerint azonos az rPtk.-ban írtakkal. A Ptk. 1:3. §-a szerint a jogok gyakorlása és kötelezettségek teljesítése során a felek a jóhiszeműség és tisztesség követelményének megfelelően kötelesek eljárni. A kegyeleti jogra jogosultak egymás közötti viszonyában a jóhiszemű és tisztességes joggyakorlás követelményének az együttműködési kötelezettség szem előtt tartása felel meg. A kegyeleti jog jogosultjai között nem a végső nyughely megválasztására vonatkozó együttműködési kötelezettség teljesítésével jön létre tartós jogviszony. A kegyeleti jog jogosultjainak már ezt megelőzően akár például a temetés módjának megválasztását illetően is együttműködési kötelezettsége áll fenn. Ha azonban valamelyik jogosult ezt az együttműködési kötelezettséget megszegi, a sérelme szenvedett másik fél a kegyeleti jog megsértésére alapítottan igényt érvényesíthet. A kegyeleti jog jogosultjainak egymás közötti kapcsolatára azonban szerződéses jogviszony hiányában a törvényszék által felhívott Ptk. 6:192. §-a nem alkalmazható.

[23] A kegyeleti jog megsértésének nem automatikus, mérlegelést nem tűzően alkalmazható következménye a jogsértő helyzet megszüntetése. A kegyeleti jogot inkább a társadalmi szokások, az általános megítélés, mintsem a tételes jog tölti ki tartalommal. Több kegyeleti jogosult esetében a jogok versengenek egymással, s mindegyik jogosult önállóan,

szuverénen, de egymás jogainak sérelme nélkül, egymás jogainak tiszteletben tartása mellett gyakorolhatja a kegyeleti jogát, ezért alapvető elvárás a kegyeleti jog gyakorlása során az együttműködés (BDT 2005.1260.). Több személy kegyeleti jogának esetleges ütközése különösen gondos mérlegelést tesz szükségessé, s a bíróságnak általában erkölcsi normákat, szokásokat kell figyelembe venni, s ha ezek alapján nincs lehetőség a vita eldöntésére, kézenfekvően az elhunythoz fűződő rokoni fok az irányadó (Debreceni Ítéltábla pf.20.486/2012/4.). A kegyeleti jogsértést követően annak van jelentősége, hogy az így kialakult helyzet megváltoztatása nagyobb sérelmet okoz-e, mint annak fenntartása. Amennyiben a jogsértő módon kialakított állapot a sérelmet szenvedett fél számára a kegyeleti jogok gyakorlását nem akadályozza, vagy jelentősen nem nehezíti meg, a jogsértő helyzet megszüntetése nem indokolt (Kúria Pfv.21.204/2014/6., Pfv.20.696/2023/5.). Ha a jogsértés folytán kialakult helyzet a kegyeleti jogot gyakorlását akadályozza, vagy korlátozza, a jogsértő helyzet megszüntetése indokolt (Kúria Pfv.21.644/2015/8.). A felperes ezért fellebbezésében alaptalanul hivatkozott arra, hogy a bíróságnak az e körben végzett mérlegelése egyfajta rangsort is jelentene a felperes és az I.r. alperes kegyeleti jogával kapcsolatban.

[24] A konkrét esetben a jogsértő helyzet megszüntetésének vizsgálata során azt kellett vizsgálni, a kialakult helyzet megváltoztatása nem okoz-e aránytalanul nagyobb sérelmet a kegyeleti jog jogosultjai számára, mint annak fenntartása. Ennek kapcsán értékelni kellett, hogy az I.r. alperes 10 évig élt házasságban a néhaival, rokonsági foka közelebbi, mint az örökbe nem fogadott felperesé. A néhai eltemetéséhez szükséges információkat a temetés módjáról, annak helyéről a felperes is az I.r. alperestől kapta meg. Az I.r. alperes előadása szerint a néhai elsődleges szándéka az volt, hogy a házastársak majd közös sírhelyen nyugalomnak, s csak másodlagos jelentősége volt a földrajzi helynek, nevezetesen annak, hogy a sírhely Helység1en legyen. Értelemszerűen fel sem merült, hogy más temetőben kerüljön a sírhely kialakításra, hiszen a néhai halálának időpontjában az I.r. alperes házastársával együtt Helység1en élt. Az I.r. alperes nem vitatottan megváltozott egészségi állapota miatt költözött Helység2be. A 86 éves I.r. alperes számára lényegesen nagyobb terhet jelentene a Helység1i sírhely rendszeres látogatása, mint a Helység2i sírhelyé. Ennek során figyelemmel kell lenni arra az ugyancsak nem vitatott körülményre is, hogy a néhai sírhelyét az I.r. alperes rendszeresen, gyakran látogatta, míg a jóval fiatalabb felperes saját előadása szerint is csak alkalmanként, két évente halottak napján tette ezt.

[25] Mindezek alapján pedig az állapítható meg, hogy az I.r. alperes által jogsértően kialakított helyzet újabb megváltoztatása olyan aránytalanul nagyobb sérelmet okozna, amelyre figyelemmel a felperesnek a jelenlegi helyzet megszüntetése iránti kérelme nem lehet alapos.

[26] Mindezekre figyelemmel az ítéltábla az elsőfokú ítéletet annak megfellebbezett részében a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján a per főtárgya tekintetében helybenhagyta.

[27] Az ítéltábla nem ért egyet az elsőfokú bíróságnak azzal az álláspontjával, hogy a meg nem határozható pertárgyértékű keresethalmazat esetén az illetékalap nem többszörözhető. A 2019. évi LXXXI. törvény 1. §-ában megállapított Itv. 39. § (1) bekezdése szerint az illeték alapja a polgári peres eljárásban a per tárgyának polgári nemperes eljárásban az eljárás tárgyának az eljárás megindításakor fennálló értéke (a továbbiakban együtt: az eljárás tárgyának értéke). Sem e jogszabályi rendelkezésből, sem az Itv. 39. § (3) bekezdéséből nem következik az, hogy a meg nem határozható pertárgyértékű

keresethalmazat esetén a pertárgyérték csak egyszeresen lenne figyelembe vehető. Erre tekintettel az elsőfokú eljárás feljegyzett illetéke az Itv. 39. § (3) bekezdés b) pontja szerint 2 x 36.000, azaz összesen 72.000,-Ft. A felperes az elsőfokú eljárásban 36.000,-Ft kereseti illetéket lerótt és ezt meghaladóan megfizette az elsőfokú ítélet szerint illetékmentes, a korábban a Győri Törvényszék előtt folyamatban volt fellebbezési eljárás 28.000,-Ft-os illetékét is. A felperes tehát összesen 64.000,-Ft illetéket fizetett meg, ezért a hiányzó további 8.000,-Ft illeték megfizetésére köteles a Pp. 102. § (1) bekezdése alapján. A le nem rótt illeték megfizetéséről az ítéltábla a Pp. 383. § (6) bekezdése alapján a fellebbezési kérelem és fellebbezési ellenkérelem korlátaira tekintet nélkül határozott.

[28] A másodfokú eljárás fellebbezési illetékét a felperes lerótt, azt a Pp. 364. § és 83. § (5) bekezdése alapján viseli. A másodfokú eljárásra az I. és II.r. alperes a Pf.6. sorszám alatti iratában összesen 250.000,-Ft határozott összegű ügyvédi munkadíjat számított fel. Ennek megfizetésére a másodfokú eljárásban pervesztes felperes köteles [Pp. 364. §., Pp. 83. § (1) bekezdés].

Győr, 2024. június 27.

Dr. Szalay Róbert sk.

Dr. Mészáros Zsolt sk.

Dr. Konarik Attila sk.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró